

Sygn. akt I ACa 229/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Kus-Trybek SSO del. Krzysztof Hejosz
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa **W. J.**

przeciwko **L. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 4 listopada 2013 r. sygn. akt I C 1944/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 700,00 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

sygn. akt I ACa 229/14

(...)

Powód W. J. domagał się zasądzenia od pozwanego L. S. kwoty 155.000 zł, jako wynagrodzenia z wykonane na rzecz pozwanego prace przy budowie kanalizacji, a to w związku z umową z dnia 15 grudnia 2008 r. Wskazał, że dochodzona kwota stanowi część należności objętej fakturą VAT nr (...).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa zarzucając, że powód nie wywiązał się w sposób prawidłowy z umowy, że prace nie zostały odebrane, że powód otrzymał już gotówką część zapłaty, że pozwany zatrzymał część kwoty na poczet zapłaty za materiały wykorzystane przez powoda. W zakresie tego ostatniego zarzutu pozwany przedstawił szczegółowe wyliczenie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 103.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 września 2011 r. do dnia zapłaty, oddalił dalej idące roszczenie i rozliczył między stronami koszty procesu.

Podstawą wyrokowania były następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 15 grudnia 2008 r. strony zawarły umowę, w której Zakład Budownictwa (...) zobowiązał się wykonać na rzecz Zakładu Usługowo Handlowego (...) roboty budowlane tj. budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ł.. Termin wykonania robót ustalono na dzień 15 grudnia 2009 r. Strony ustaliły wynagrodzenie szacunkowe - ryczałtowe za wykonane prace w wysokości 458.000 bez VAT. Powód do faktury doliczyć miał podatek VAT 22 %. Zapłata za wykonanie zlecenia nastąpić miała w terminie 30 dni od dnia złożenia faktury.

Generalnym wykonawcą

przedmiotowej inwestycji była (...) SA w T., a firma (...) była podwykonawcą. Szczegółowy zakres robót podwykonawcy określała umowa z dnia 5 stycznia 2009 r., w której ustalono, że „podwykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot umowy z materiałów własnych / powierzonych przez (...)” .

W dniu 26 sierpnia 2010 r. dokonano odbioru technicznego kanalizacji sanitarnej w Gminie Ł. – wieś S. i w Gminie Ł. – R.. Podczas tego odbioru sprawdzono szczelność na odcinkach wykonanych przez firmę (...). Z wyjątkiem dwóch studzienek, wynik próby był pozytywny. Komisja stwierdziła, że odcinek sieci będący przedmiotem odbioru zrealizowano prawidłowo, a teren po robotach przywrócono do stanu poprzedniego.

Powód wykonał powierzone mu roboty w całości. W dniu 27 sierpnia 2009 r. Zakład Budownictwa (...) wystawił na rzecz Zakładu Usługowo Handlowego (...) fakturę VAT nr (...) za wykonanie kanalizacji sanitarnej w Gminie Ł. na kwotę 305.000 zł. Pozwany fakturę odebrał.

W dniu 2 czerwca 2009 r. pozwany zapłacił powodowi zaliczkę za wykonane prace w Ł. w wysokości 51.500 zł. W dniu 3 sierpnia 2010 r. pozwany zapłacił powodowi za wykonane prace w Ł. kwotę 150.000 zł. Były to zapłaty częściowe za fakturę (...).

W dniu 1 października 2010 r. strony zawarły kolejną umowę, w której powód zobowiązał się wykonać na rzecz pozwanego 240 mb sieci kanalizacyjnej i 994 mb odtworzeń asfaltowych na zadaniu pn. „budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Ł.”. W umowie tej strony ustaliły, że jej przedmiot zostanie wykonany z materiałów dostarczonych przez powoda. Termin zakończenia robót określono na dzień 31 grudnia 2010 r., a wynagrodzenie brutto na kwotę 201.917,32 zł. Jako koordynatora prac pozwany wyznaczył J. M..

Pismem z 20 września 2011 r. firma windykacyjna działająca na zlecenie powoda wezwała pozwanego do zapłaty należności wynikającej z faktury VAT nr (...). Pismem kierowanym do powoda z dnia 7 grudnia 2011 r. G. C. - dyrektor (...) L. S. przyznał, że od pewnego czasu firma pozwanego nie reguluje terminowo zobowiązań wobec powoda i wyjaśnił, że przyczyną tego jest niewłaściwie prowadzona dokumentacja księgowo – finansowa firmy (...). W związku z zatrudnieniem biegłego księgowego, który sporządzić miał bilans firmy, pozwany zwrócił się do powoda o wstrzymanie windykacji do dnia 30 stycznia 2012 r. informując, że po tym dniu będzie mógł zaproponować konkretny sposób spłaty zadłużenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda jest uzasadnione co do zasady. Oceniał, że strony łączyła umowa o dzieło. Powód wykonał powierzone mu prace, za co należy mu się umówione wynagrodzenie. Roszczenie nie jest natomiast uzasadnione częściowo, w zakresie kwoty 51.500 zł, co do której pozwany wykazał, iż została ona zapłacona zaliczkowo na poczet spornych prac w dniu 2 czerwca 2009 r.

Za bezzasadny Sąd uznał zarzut przedawnienia zgłoszony przez pozwanego. Odwołał się do art. 646 kc, z którego wynika, iż roszczenia z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie

zostało oddane - od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Skoro zatem roboty zostały odebrane w dniu 26 sierpnia 2010 r. a pozew został wniesiony w dniu 24 stycznia 2012 r., to do przedawnienia roszczenia nie doszło.

W ocenie Sądu, pozwany nie udowodnił także, że powód nie wywiązał się w sposób należyty z umowy, jak też, że roboty wykonane przez powoda nie zostały odebrane. W tym zakresie Sąd odwołał się do zeznań świadków, z których wynikać ma, iż prace miały jedynie drobne usterki, które były na bieżąco usuwane oraz, że doszło do odbioru końcowego prac.

Wreszcie nie mógł odnieść skutku zarzut pozwanego, iż był on uprawniony do zatrzymania części należnego powodowi wynagrodzenia z tytułu zapłaty za materiały wykorzystane przez powoda. Pozwany nie udowodnił bowiem, że strony umówiły się, iż materiały będzie dostarczał pozwany oraz że kwota z umowy z dnia 15 grudnia 2008 r. w wysokości 458.000 zł będzie obejmowała tak robociznę, jak i materiał i sprzęt.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł pozwany zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku polegający na przyjęciu, że powód wywiązał się w całości z łączącej go z pozwanym umowy oraz, że powód nie miał obowiązku rozliczyć się z materiału pobranego na poczet pozwanego.

Nadto zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez przyjęcie, że nie doszło do przedawnienia dochodzonego roszczenia, jak też art. 65 kc poprzez nie uwzględnienie okoliczności towarzyszących zawarciu umowy oraz tego jaki był zamiar stron poprzez uznanie, iż na powodzie nie ciążył obowiązek rozliczenia się z materiału pobranego na koszt pozwanego od (...) SA.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego nie może odnieść zamierzonego skutku.

Ustalenia dokonane w pierwszej instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Dokonane zostały w oparciu o wszystkie zaoferowane dowody, których ocena mieści się w granicach wyznaczonych art. 233 § 1 kpc.

Zarzuty apelującego koncentrują się na 3-ch zagadnieniach: kwestii przedawnienia dochodzonego roszczenia, wykonania przez powoda całości robót objętych umową oraz kwestii uzgodnień między stronami co do rozliczeń za materiał użyty do prac. Zasadność 2-ch ostatnich zarzutów wiąże się z oceną podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku.

Poza sporem pozostaje, że strony zawarły umowę, na podstawie której powód zobowiązał się do wykonania prac w zakresie kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ł. w ilości 3.150 m.b. Trudności w ustaleniu zakresu wykonanych prac wynikają z ogólnikowości umowy łączącej strony. Stąd okoliczność, czy powód wykonał przedmiotowe prace w całości musiała zostać ustalona w oparciu o zaoferowane przez strony dowody, w tym przede wszystkim osobowe. Analiza treści tych dowodów daje podstawy do ustalenia, że wykonawca w sposób prawidłowy wykonał umowę co do zakresu zleconych prac. Przedmiotowa okoliczność znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadka J. M. – kierownika robót zatrudnionego przez pozwanego, który wskazał, że z tego co wie powód wykonał prace w całości. Podobne wnioski wynikają z zeznań świadków T. G. i G. T.. Dodatkowo wskazać należy na postawę pozwanego, który pierwotnie nie zarzucał niewykonania przez powoda całości prac, a jedynie to, że prace te wykonane zostały wadliwie oraz, że nie zostały odebrane. Także na etapie przedprocesowym w relacjach między stronami nie pojawiły się zarzuty niewykonania całości robót. Wreszcie wskazać należy, że z ustaleń faktycznych, opartych na ocenie zeznań świadków – w tym także świadka M. (pracownika pozwanego) – wynika, że roboty w Ł. zostały odebrane, a przy odbiorze

uczestniczyli przedstawiciele powoda. Zasadna jest zatem konkluzja - w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego -, że gdyby prace nie zostały wykonane w całości, nie doszłoby do odbioru prac przy udziale powoda.

Z tego punktu widzenia nie ma znaczenia, że z wyliczenia samego powoda, przedłożonego do akt sprawy, wynika mniejsza ilość metrów bieżących kanalizacji. Po pierwsze, wyliczenie to posługuje się także innymi parametrami niż wskazane w umowie (ilością studzienek), po drugie – całość materiału dowodowego wskazuje na wykonanie przez pozwanego prac, które zostały mu zlecone. Skoro tak, to przypomnieć należy, że w umowie strony przewidziały wynagrodzenie o charakterze ryczałtowym, wskazując jedną kwotę wynagrodzenia, bez odwołania się do cen jednostkowych. W tej sytuacji nie ma znaczenia, czy powód wykonał dokładnie taką ilość metrów bieżących kanalizacji, która została wskazana w samej umowie.

Podzielić także należy ocenę Sądu Okręgowego, że pozwany nie wykazał, by strony umówiły się co do obowiązku powoda rozliczenia z pozwanym kosztów pobranego materiału. Podzielając w tej części ocenę Sądu I instancji wskazać dodatkowo należy, że z zeznań świadka Z. K. – pracownika generalnego wykonawcy, z którym umowę zawarł pozwany – wynika, że firma (...) zawierając umowy z podwykonawcami w niektórych przypadkach przewidywała, że „niektóre firmy dawały tylko robociznę i sprzęt, a materiał dawał A. S.”. Niezależnie od tego świadek podał, że w samej umowie zawarta była cena wyłącznie za robociznę i sprzęt. Skoro tak, to brak było podstaw do przyjęcia, że odmienne zasady miałyby obowiązywać przy zawarciu umowy między stronami. Stąd zasadna była ocena, że także w tej umowie wskazana w niej kwota wynagrodzenia obejmuje wyłącznie robociznę i sprzęt. O ile miałyby być inaczej, to pozwany nie zaoferował jakichkolwiek dowodów dla wykazania własnych twierdzeń. Nie mogą w tym zakresie być wystarczające ogólnikowe, jednozdaniowe stwierdzenia zawarte w zeznaniach pojedynczych świadków, jako nieznajdujące pokrycia w całości materiału dowodowego.

W tym stanie rzeczy bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 65 kc. Treść zaoferowanych dowodów nie dawała podstaw do dokonania takiej wykładni oświadczeń woli stron, która prowadziłaby do uznania, że uzgodnieniami między stronami objęte był także obowiązek powoda rozliczenia się na rzecz pozwanego z pobranego materiału.

Wobec akceptacji ustaleń faktycznych dokonanych w pierwszej instancji, w pełni należy podzielić wywody prawne Sądu Okręgowego prowadzące do oceny zasadności zasądzonego roszczenia.

Nie mógł także odnieść skutku zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. W tym zakresie zwrócić należy uwagę na trafność wywodów powoda zawartych w odpowiedzi na apelację, wskazujących na błędną kwalifikację umowy łączącej strony dokonaną przez Sąd Okręgowy. W istocie, do oceny tej umowy winny znaleźć zastosowanie przepisy o umowie o roboty budowlane, a nie umowy o dzieło.

Odnosić należy, że powód był dalszym podwykonawcą w ramach inwestycji polegającej na budowie kanalizacji w miejscowości Ł.. Zakres prac odpowiada zatem pojęciu „oddania obiektu wykonanego zgodnie z projektem”, w rozumieniu art. 647 kc. Powód wykonywał co najmniej część robót objętych umową zawartą pomiędzy firmą (...) a pozwanym w zakresie inwestycji :”Budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Ł.”, obejmującej wykonanie prac „zgodnie z dokumentacją projektową, zasadami wiedzy technicznej, obowiązującymi Polskimi Normami oraz przepisami prawa i warunkami technicznymi”. Skoro zatem jednym z zasadniczych kryteriów rozróżnienia umowy o dzieło i umowy o roboty budowlane jest także ocena realizowanych prac stosowanie do wymagań prawa budowlanego, w tym wykonywane prace wymagały opracowania dla niej dokumentacji projektowej, to w oczywisty sposób także umowę stron należy kwalifikować jako umowę o roboty budowlane.

W związku z powyższym wskazać należy, że „roszczenia wynikające z umowy o roboty budowlane, wobec braku szczególnego przepisu, przedawniają się według zasad ogólnych – art. 118 kc” (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 3.08.1999 r., III CZP 305/98, Wokanda 1999/11/3). Uwzględniając zatem wynikający z art. 118 kc trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, to zgłoszone w sprawie roszczenie nie sposób uznać za przedawnione. Skoro bowiem - zgodnie z treścią faktury (...) r.- świadczenie pozwanego

miało być spełnione w dniu 30 września 2009 r., to pozew z dnia 23 lipca 2012 r. został wniesiony przed upływem terminu przedawnienia.

Niezależnie od powyższego podzielić należy dalsze wywody powoda, że w sprawie doszło do przerwania biegu przedawnienia przez częściową zapłatę należności ze spornej faktury w dniu 3 sierpnia 2010 r., jak też, że oświadczenie pozwanego zawarte w piśmie z dnia 7 grudnia 2011 r. stanowi uznanie niewłaściwe, także skutkujące przerwą biegu przedawnienia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 kpc, orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc), a na zasadzone koszty składa się kwota wynagrodzenia radcy prawnego, ustalona zgodnie z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm).